Ч. 309. (480). Львів, Середа дня 20. грудня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 6 сот. На провінції 8 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Ціни передплати у Львові:
На рік . . . 18·— K.
" півроку . . . 9·— "
" чвертьроку . . . 5·— "
" місяць . . . 1·80 "

В почтою і державі:
На рік . . . 24·— K.
" півроку . . . 12·— "
" чвертьроку . . . 6·— "
" місяць . . . 2·40 "

За границю:
В Німеччині . . . 28 мар.
В Америці . . . 8 дол.
В инших державах . . . 40 фр.

Рекламациї вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Ціна оголошень:
За оголошеня числимо за одношпальтову стрічку або її місце 40 сот. Надіслане 60 сот., за стрічку а в оповістках 80 сот., в редакційній части 1 K. Звідомленя про вінчаня, заручини і т. д. 1·50 K. за стрічку найменше 4 K. Дрібні оголошеня за слово 10 сот., найменше 60 сот. Слова товстим або розстріленим друком числимо подвійно. Сталі оголошеня за окремою умовою. — За зміну адреси платить ся 50 сот.

Світова війна.

Коаліція поставить услівя мира.

ЛЬОНДОН. „Weakly Dispatch“ пише, що президент міністрів дасть у вівторок відповідь союзників на мирове предложене Німеччини. Імовірно Л. Жорж в загальних начерках подасть до відома услівя мира союзників і повідомить Німеччину про ухвалу союзників вести дальше війну з напруженем всіх сил, аж ті услівя будуть переведені.

Той самий дневник довідуєть ся з Нового Йорку під датою 16 грудня: Хоч в деяких кругах думають, що для Америки надійшла відповідна хвиля до жертвованя воюючим сторонам своїх услуг, президент Вільзон заявив перед своїм окруженем, що не підійме жадної проби посередництва, заки не буде мати певности, що ся проба поведеть ся.

Рівночасно з сим доносять з Льондону, що Л. Жорж має намір предложити палаті громад строгі зарядженя в злуці з дальшим веденем війни. Колиби сї проекти стрінули ся з опором, треба ждати нових виборів.

Турецький міністер про війну і мир.

ЦАРГОРОД. На засїданю палати міністер заграничних справ Halil-bey зазначивши, що союзники ведуть війну від самого початку як війну оборонну, вказав, що союзні володарі по свіжих славних побідах, ведені почутєм людскости і бажаючи спинити дальший пролив крови, постановили предложити ворогам мирові переговори.

Дотично повідомленя російського президента міністрів Трепова, що Франція і Анґлія згодили ся на те, щоби Росія дістала Царгород, сказав Halil-bey: На галюцінації Трепова дають відповідь дійсні факти. Дякуємо Богу, котрий позволив, що наші прапори мають побідно над ланами Румунії, які мали бути найкоротшою дорогою до Царгороду. Наші вороги розпочали війну, а ми йдемо дорогою правди, маючи надію в поміч Всевишнього і хоробрість нашого народу, готові до мира, рішені до дальшої війни.

Французькі соціялісти за миром.

ПАРИЖ. Конґрес союза соціялістичного департаменту Seine займав ся вичерпуючо справою приверненя міжнародних відносин між краями, що ведуть війну а краями невтральними. Конґрес приняв 10.026 голосами проти 403 ухвалу, котра приймає можливість підняти міжнародні відносини, з окрема розпочати мирові переговори під услівєм, що осередні держави подадуть ясні предложеня на докладно означених підставах.

ПАРИЖ. Ухвала конґресу зединених соціялістів департаменту Секвани звучить: Обовязком правительств почвірного порозуміня не відкидати предложень ворога не пізнавши їх. В тім дусї Союз соціялістів департаменту Секвани взиває правительства почвірного порозуміня, щоби рівночасно з всяким зусилєм для оборони краю, розпочали переговори, щоби поінформували ся про мирові услівя Німеччини. Союз взиває, щоби не відкидати жадного предложеня ворога без належного прослідженя, як рівнож, щоби предложеня подано до відома парляментам. Дальше взиває Союз правительства почвірного порозуміня, щоби на випадок неможливости принятя предложень, оголосили їх до відома народів, що ведуть війну, а самі представили формально противпредложеня і означили ціль війни, яку то ціль уважають безусловною.

В Греції знов притихло.

АМСТЕРДАМ. Принятє жадань почвірного порозуміня атенським правительством поясняє „Times“ в той спосіб, що грецька армія буде усунена з Тесалії, а артилерія розміщена на Пельопонезї. Дневник доносить, що почвірне порозуміне вишле ще раз ноту до Греції з жаданем задоситьучиненя за події з перших днів грудня.

Французький і анґлійський посли ожидають на кораблі в Пірею приказів своїх правительств. Французький адмірал наказав замикати склепи о год. 4 з полудня. В Атенах

ЮРІЙ КМІТ.

Шпіони.

Серпень 1914 р. Неділя. В селї К. стоять люди гуртками по дорогах, попід хати, по городах. Між ними пливуть швидкі розговори про воєнні звістки та про тих, яких вислали на поле бою. Уява працює мітно... Змальовують собі геройські подвиги, поширеня: пояснюють собі по свойому причини остатної пожежі; є й такі, що леліють величні надії для своєї країни, для свойого народу, „золотоверхий Київ“ стоїть завсе перед їх очима, иньші тремтять за долю своїх найблизших... На всіх і на все налягла таємна атмосфера... Хоть гарний, погідний день, хоть сонце розсипало рясні проміня, одначе видать ся, що природа відділила ся від людий та від їх вчинків, що простягла ся між ними груба сітка... Все йде иньшим шляхом, викривленою дорогою... Раз-по-раз зринають фільософічні міркованя, ненависні заклинаня, рефлексії, навіяні резиґнацією, невідкличним примусом, скептицизмом, песимізмом, або надмірним оптимізмом, а над усіми тими думками виріжняєть ся одна: Люди проміняли ся в заяців, за якими мчить кулька... Деякі турбують ся за поменшене людства, иньші опрокидують се. „Глупий ти, ни видїєс потроєні мухи на столї або на лаві; приходят такі, що згортают передчасних небіщиків, а на їх місце зсїдают ся нові, свіжі, оби поживити ся, затроїти ся і засербнути смерти... Чудне воно й безсердешне, а ти собі звязуй і розмотуй, або подиви ся у бездонну станов“...

Хтось дав знати в село, що на луцї, яку окружає з трьох боків березовий лісок, розложив ся з мапами й паперами шпіон. Ся вістка облетіла блискавицею жильців. Виділо ся, що кожен був рад з того, що трапляєть ся нагода, прогнати на хвилину думки, які роєм обсїдали уяву. Збирають ся швидко перед начальником громади. Кожен намагаєть ся подати свій проєкт за найліпший, як зловити небезпечну птаху... Широка, прискорена, притишена дискусія... Ростуть цікавість і завзятє. Наблизив ся й духовний. Кожен уоружив ся в палицю, колик, або принаймні в який копач. Урадили розтягнути ся довжезним півколесом і так незамітно посувати ся вперед. Маширують з напруженою увагою, один одному накивує, аби не вирива-ли ся та не полишали ся, тільки йшли рядом... Чим близше мети, півколесо стісняєть ся так, аби зловити в середину шпіона разом з його цінними актами, призбираними матеріялами... Втішають ся сподїваною нагородою, голосною похвалою, високими відзначенями... Надія несе кожного й кожню на бистрих крилах... Патріотично настроєні відчували горяче хвильоване у своїх грудях, бо їм уявляла ся повна віднова та відбудова їх країни по сей і по той бік кордону за вчинену прислугу... Видають ся не досягати землї ногами... А шпіон преспокійно приляг до землї і щось там нипає по своїх паперах, не розглядаєть ся на боки, тільки робить своє діло.

Похід наближуєть ся до мети, творить ся перстень. Крадькома, на пальцях підходять, витягають шиї й назирають уважливо, допитливо. Пристанули. Пішла шепотом команда, щоб ніхто нічого не говорив, тільки начальник перший має звернути своє важне, урядове слово до його... Вже під ліском. Шпіон розгортає папери. Входять у борези. Висуваєть ся наперед начальник, махнувши своєю грубезною булавою на приявних, аби не ворухнув ся ніхто... Тепер випрямив ся, обтер вуса і заговорив голосно: „Хто там і що там змальовує?“ На його суровий, урядовий заклик повернув ся загально звісний в селї „придуркуватий Микола“, що прочитував собі „полегки“ часопись, у якій було повно горячих, патріотичних, воєнних кличів. Війт остовпанів у першій хвилї, а його „шварма“ зареготала ся голосним, рясним сміхом; опісля зморщив брови, підступив „ближе“ і завирокував гнївно: „Як їмю тя, нендзо, то лино порох стане з тебе“. „Няй вас їмит попід синї хмари! Чи я вам завадив на широкім, божім світї? Яка мара занадила вас ту на долину?“ В четверо звивав ся і сердешно сміяв ся... „Я й на погребі не буду мати такої громади й паради“. Затягнений перстень розвивав ся, творили ся гуртки і розходили ся по лісї. Усїм було ніяково, що не стрінули сподїваного шпіона... Микола посміяв ся, глянув іще раз на розсипаних ловців і став преспокійно складати речене в часописі!

Миколу прозвали в селї „придуркуватим“, хоть його розум не був „надрушений“, тільки його світогляд, його розуміне житєвих появ не підходило до загального. Його родичі були ходачкова шляхта, доволї засібні, давали його до школи, одначе він не пробув тут довго. Йому в світї не імпонувало нїчо; не одушевляв ся, не горячив ся нїчим; забирав ся до роботи лише тоді, коли захотів; ґрізьба й просьба мали в нього слабий успіх. Він виходив з того, що житєвими подіями кермує грубий еґоїзм, скомпаніований з невдякою, та з безоглядним визиском, тим то улюбленим його рефреном було: Танцюй, танцюй тропачка, то

темнота. Панує спокій. Перенесене військ і артилерії в иньші сторони потриває до трьох тижнів і відбудеть ся під надзором офіцирів порозуміня.

Несупокої в Портуґалії.

БЕРНО. Про положене в Портуґалії доносить „Temps“ з Лїсбони: Дня 13 грудня вибухли в ріжних місцевостях Портуґалії несупокої. В Castello Branco збунтувала ся часть ґарнїзону. Богато осіб арештовано. В Лїсбонї енерґічними зарядженями спинено всякі поважнїйші події.

Читайте часописи!

(Письмо зі села).

По селах забрали жорна. Заплакали жінки, загомонїли наші часописи і стали наплївати численні письма до наших краєвих і начальних властий. Відпоручники Головної Ради нашого краєвого господарського товариства „Сільський Господар“ пішли на послухане до Намісника і так ясно і добре оповіли про велику кривду і шкоду, яку мають наші селяни через се, що їм забрано жорна, що п. Намісник приказав назад віддати позабирані по селах жорна.

Значить справа, за яку люди побивались, була слушна і справедлива, а часописи, котрі так богато про ті жорна писали, сповнили як слїд свою задачу.

А чи одна є ще справа пекуча і болюча, та якось нема їй ладу ні кінця. Часописи пишуть, вказують на ріжні добрі способи, подають всякі ради, та все воно видко не промовляє до серця загалу, бо лихо як було так і дальше допікає, а ми всї лиш уміємо важко зітхати та часом гірко заплакати.

Значить, часописи наші сповнють як слїд свою задачу, та люди за мало звертають увагу на се, що написане і треба, щоби якась біда аж до краю нам надоїла, що-йно тоді рухає ся наш загал і бере ся до самооборони. А кілько через сю байдужність тратять одиниці, які великі втрати поносить весь народ про се можнаб книжки цілі списати. Так у нас бувало перед війною, так діє ся і тепер, коли як раз треба би все, про що пишуть часописи, докладно перечитувати, все перечитане основно обговорити і сейчас без проволоки поступати після заподаних вказівок. Адже ж пише ся на се, щоб народови в тяжких теперішних часах дати пораду, поміч і полекшу.

Нетерпеливо ждуть люди на свіжу часопись та шукають в ній лише відомостий про війну. Все друге читаємо вправдї, але лише так гейби несвідомо. Читаємо і не думаємо про се, що перечитали, а майже і не приходить нікому до голови, щоби над прочитаним дещо основнїйше подумати. Люди якось байдужно і скептично задивляють ся тепер на буденні справи житя і тому богато річий, про котрі пишуть часописи, переходять без відгомону і остають справдї голосом того, що кличе в пустини. Через сю байдужність тратимо що днини богато, а тратити нам не вільно нїчого, бо ми і так уже дуже богато втратили і тому все, що лиш слушним способом можемо добути, повинні ми брати і то скоро, дуже скоро, бо і ся дрібниця, яку нам від часу до часу признають — втече як заяць, як на час не вхопимо її за коротенький хвостик.

Ось товариство „Сільський Господар“ оголошувало в своїм часї, що рільники, котрі не мають чим обсіяти свої рілї, дістануть збіже на засів; що конюшину можна набути по зниженій цінї; що за обсіяні поля, які за часів московського наїзду лежали облогами, виплачує державна каса нагороду (премію) по 25 корон від гектара; що на відбудову знищених будинків можна дістати позичку на малий процент, що де в селї нема розплідників можна дістати бугая або кнура і много других пожиточних для селян річий. Заступники Сїльського Господаря побивають ся на всї боки і сторони, щоби лиш дещо більше виторгувати для своїх членів, часописи пишуть і пояснюють кожду річ окремо — а нарід?

Лиш один однїський перемиський повіт взяв ся твердше за діло і до сеї пори мешканцї сего повіту дістали вже грубі гроші. Дістали, бо про се дбали і розумно сповнили добру раду своїх провідників. Решта все спить і жде аж все готове принесуть у хату та гадає, що ще гарно попросять, щоби взяти.

Та часи добрі, уже давно минули. Тепер брате, як сам не подбаєш то і не будеш мати, а то що при помочи товариства „Сільський Господар“ можна-б дістати дешево, а нераз і за дурно, треба на селї дорого, і дуже солоно переплачувати.

Значить, люди самі не дбають і через се терплять кривду і мають втрату. Час однак уже пробудитись з просоня, час відновити наші сільські кружки товариства „Сільський Господар“, відновити наші читальні і крамницї, час братись самим до роботи, бо время люте а кожда дрібниця має щораз то більшу вартість. Зачинаймо на ново брати часописи у руки і читати в них не лише про війну, але також вичитувати всякі вісти про наші господарські, сільські потреби і справи, а прийде назад у село добробут і житє, поверне давний економічний рух, за ним поверне назад наша народна сила і так як давнїйше, будуть нас люди шанувати і поважати.

От оголошує знова наш „Краєвий Союз торговельних спілок“ нову запомогу на закупно рільничих знарядів для тих селян, котрі свої знаряди втратили через війну. Справа незвичайно важна і пекуча. Наші селяни не сміють так доброї нагоди випустити з рук, але всї, хто лиш потребує, повинні сейчас записати ся і зголосити що кому потреба. Як в справі жорен, майже всї наші громади і кружки товариства „Сільський Господар“ відразу і без принуки внесли просьби о віддане жорен і справу ми виграли, так і тепер всї потребуючі повинні сейчас зголосити ся і домагати ся, щоби і про них не позабути при розділюваню борін, плугів, млинків, кератів, січкарень і т. д.

Так треба все і всюди пильнувати своеї справи. Про все, що селян болить і кривдить повинні люди сейчас писати до своїх часописий, а все що лиш в часописях вичитають, повинні сейчас скоро виповнити і зробити. — В сей спосіб поборемо не одно лихо, та добудемо неодну користь.

Читаймо проте часописи пильно і уважно.

Василь Сїдельник.

НОВИНКИ.

— **Від видавництва.** Наближаєть ся кінець адміністрацийного року. Просимо вирівнати всї залеглости. Хто не заплатить довгу і не пришле предплати на ново, тому з днем 1. січня нового стилю здержимо висилку часописи. При нинїшних тяжких відносинах ніхто не має права жадати часописи на кредит.

— **Звістка від Митрополита.** Проф. Григорий Микетей одержує від Ексц. Митрополита ґр. Шептицького картку отсего змісту:

Суздаль, ґуб. Володимирська, Спасо-Евфіміевський монастир 9. X. ст. ст. 1916 р.

Дорогий Пане Григорий! Доношу Вам о моїм перенесеню до Суздаля, і о смерти о. Яремка 29. IX. в Воронежи на параліж серця і жолудок (так пишуть), о. Яремка дуже а дуже менї жаль. Се дуже велика страта. В. Й. П. Я здоров і всїм вдоволений, що Бог дає. Перенесене моє сюди цінне для мене, як виясненє мого і взагалі нас всїх положеня. Будьте о мене спокійнї. Наші священики надїють ся, що скоро повернуть, не знаю звідки та надія. Пишіть до мене. Мій хлопець лишив ся в Курску, перенесений до Казаня. Сердечно Вас і всїх знакомих здоровлю. Можу тепер меньше писати. Бог з Вами. † Андрей.

— **Відзначеня Українців.** Четар (поручник) артилерії н. Ярослав Моравський відзначений вже раз бронзовою медалию хоробрости одержав тепер вдруге „Signum laudis“ за хоробре поведене перед неприятелем. Його брат четар (поручник) п. Володимир Моравський, ветеренарійний лїкар одержав золотий хрест заслуги.

— **В справі переходів на лат. обряд** пишуть нам: В одному з недавних чисел „Українського Слова“ було поміщено листу відступників гр. катол. обряду. Ся „листа“ пригадує нам обовязок дбати більше про національне виховане молодїжи в любві до свого народа, до віри батьків від її найраньших лїт.

Молодїжи народа, якому судьба назначила таку тернисту дорогу, треба передовсїм великої сили любови свого рідного. До впоюваня її є покликана в першій мірі школа. Про обовязок національного вихованя була отсе поміщена в сїм орґанї статя, що зачіпала дуже актуальний бік нашої духової працї тепер і на будуче. Таке виховане є мислиме одначе лиш у своїй рідній школї, тому треба присвятити найбільше уваги власне потребі основаня таких шкіл, та забезпечити правильний розвій вже основаним школам по тих центрах, де істнують всї передумови до появи такої листи, про яку отсе була згадка.

З якою консеквенцією переводить ся в діло ідею національного вихованя у рідній школї, бачимо на примірі у Чехів, які рік-річно складають на свої школи міліони.

Що й наш нарід умів цінити сю потребу сего доказом ті сотки тисячів, зложених добровільними датками на приватні середні школи перед воєнною хуртовиною. Та не лише в зрозуміню і оцїненю ваги лежить діло, але й в сильній, рішучій волї цїлого народа видержати консеквентно в тім підемі, тій енерґії розгону, яку ми вже осягнули, а яка не повинна під ніякою умовою не лише ослабнути, але має зрости і поширитись. І вона, не зважаючи на ті пекольні переживаня в часї війни, довго не маліла, чого доказом були сї довжезні виказі датків на рідну школу по прогнаню ворога з української Галичини, а які цїлющим бальсамом спливали на зболїлі душі наших еміґрантів на чужинї, але й є надія, що вона тепер не упаде, як се видно по новійшій акції в сїм напрямі. Передовсїм треба тепер найбільшою дбайливостю обняти народне шкільництво по містах. Треба направити те занедбане в сїм напрямі, якого вислїдом був брак хочби по одній нашій школї по містах з десятком тисяч українського населеня. Не було своїх шкіл, так і не було опісля фреквенції до середних шкіл а ще більше до виділових, яких взагалї у нас нема. Факт, що ми в часї півстолїтя великанського розвою народного шкільництва в Австрії нинї не маємо ні одної виділової школи, є так болючий, що соромно признати ся до сего в розмові з Нїмцем або Чехом. Нема виділової школи, так нема де приготовитись молодїжи до фахових шкіл. Тому нинї бачимо недостаток фахово виобразованих українських ремісників і купцїв; сей брак ще яркійше виступить при спробі створеня власного промислу і торговлї.

Тому не ждати нам з акцією закладаня міщанських (виділових) шкіл до повоєнного часу, але вже тепер слїд приготовити все, що до їх основаня потрібне. Учительські (професорські) круги повинні вже тепер мати готовий матеріял до виданя підручників. Добре було би почути, як далеко поступила у редакцийній і видавничій діяльности Комісія до укладу читанок при Культурній Радї — та чи взагалї має в плянї уклад підручників до виділових міщанських шкіл. Памятаймо, що без своеї п о в н о ї

дістанеш колачка... Воєнні події утвердили його ще більше в згаданих думках, зруйнували до решти віру в людство та в його змаганя...

Микола глянув за тими, що прийшли ловити шпіона, кинув за ними своїм рефреном, простягнув ся превигідно на траві і снував свої думки, свою фільософію про „мізерію світа“.

*
* *

На другу неділю розійшла ся чутка в селї Д., що на „Студенім Горбі“ в збіжу є переодягнений шпіон. Збирають ся старі й молоді, дівчата, хлопцї, жінки, чоловіки, усї мандрують прискорено до війта. Тут вибирають найсильнїйших і найвідважнїйших, дають їм у руки добрі костурі та висилають їх разом з війтом на призначене місце... В певному віддаленю сунуть за ними иньші.

Перші звідники станули на „кривій дорозї Студеного Горба“ і тут у збіжу на межі стрінули пятьдесятьлїтню жінку з палицею в руцї, біля неї клунок. Війт приступив відразу до речі: „Чо ти мотаєш про зраду?“ „А мотало би тобі по кишках, оби ти кистя потерло! Я би прозраджувала найяснїйшого пана? Та я ходила до доньки на родини“. „Брешеш, ти перебраний хлоп!“ Жінка сміяла ся, оправдувала ся, переконувала, а коли звідники ще сильнїйше наставали на її „хлопське“ переодягнене, жінка не видержала, метнула ся, встала, швидко підкасала ся і заговорила гнївно: „На, на, подиви ся, чи я хлоп“... Контрольна комісія зиркнула незамітно на міцно переконуючий, доказовий арґумент і помандрувала засоромлена в село, а жінка, троха підбадьорена з віднесеної побіди, пошкандибала в дальшу путь, роздумуючи, як то легко чоловікови від напасти пропасти...

народної школи по містах немислима річ двигнути наше міщанство

— **Місце осідку виселених східно-галицьких старость.** В Новім Санчи урядують тепер староства: городенське, снятинське, коломийське, косівське, печеніжинське, товмацьке і бучацьке. В Сяноку урядують староства: надвірнянське і богородчанське. В Новім Торзі: станиславівське і заліщицьке. В Золочеві: підгаєцьке а зборівське староство при ц. і к. 9. корпусній команді.

— **Полева преса.** Німецьким жовнярам, що стоять на фронті, служить 35 дневників і тижневників видаваних відновідними арміями. Найбільше читачів, бо 100.000 має „Воєнна Часопись“, що виходить в Ліль. Кромі того в обрубі німецької армії є близько 30 ґазет видаваних поодинокими полками і батаїонами. Також наші вороги, що борють ся на західнім терені війни, мають на фронті около 40 полевих часописий На російськім фронті зовсім инакше. Там виходить одинокий дневник в російській мові „Наш Вестнік“ видаваний заходами шефа ґенерального штабу.

— **Russisch-Polen ist unser!** При мійських виборах з II. курії в Кельцах вибрано 6 кандидатів жидівського виборчого комітету, 2 кандидатів комітету зєднаних сторонництв і 2 кандидатів соціялістичного сторонництва та иньших сторонництв лівиці. В Пйотркові вибрано 5 кандидатів жидівського комітету, 3 безпартійних, 1 кандидата комітету зєднаних сторонництв і 1 кандидата соціялістичного сторонництва.

— **До історії апровізації.** У „Wiener landwritchaftliche Zeitung“ читаємо: Предметом нарад засіданя мійської ради у Відни дня 5. грудня с. р. були між иньшими справи апровізації. Тягом піднимали ся жалоби на недостачі в акції достави средств поживи. Короною жалів були однак ревеляції мійського радного Леопольда Штайнера, які подаємо до відома загалу.

П. Леопольд Штайнер звернув насамперед увагу на маніпуляцію Воєнного Заведеня для обороту збіжем і на заряджене ним з початком сього року піднесене цін муки, мотиване сим, що Воєнне Заведене д. о. з. замикає адміністраційний рік великим дефіцитом 130—188 міліонів корон. Бесідник запримітив заразом, що правительственний заступник заявив, що Заведене побирає на покрите адміністрації 20 сотиків за кождих 100 клґ. збіжа. Проти піднесеня цін муки рішучо запротестовано і воно зістало відкликане. В наслідок сього по всім правилам льоґіки майбутний міліоновий дефіцит повинен би був сильно зрости, міжтим побачили ми в часописних звітах, що замкнене рахунків Воєнного Заведеня для обороту збіжем по доданю резерв з минувшого року виказує з днем 30. VI. с. р. надвижку в користь Заведеня. Між первісним твердженем Воєнного Заведеня д. о. з. а рахунковим пересвітленем обороту появили ся так великі ріжниці, що населене має право жадати як найточнійшого вияснeня справи.

Селянство жалує ся загально, що кождий ваґон відобраного збіжа вже через само лиш замаґазиноване його комісіонером, стає дорожшим о кілька сот корон, занім дійде до млина. (О сім богато можна сказати, особенно у нас в Галичині, де то само збіже відобрано від селян по цінах відбору Воєнного Заведеня для обороту збіжем! Продавало ся тимже самим селянам на сійбу по цінах о 100 процент висших).

Взагалі ріжниці між цінами відбору збіжа з додатком 3 к., за мливо від 100 клґ., і з добитем додатку на адміністрацію Воєнного Заведеня д. о. з. і провізий комісіонерів є так великі, що споживники мають право зажадати розяснeня сеї замотаної справи через управу нового уряду прожилення.

Прилюдне зложене рахунків через Воєнне Заведене д. о. з. являє ся конечним, тому що також саме заведене в Будапешті виказало 12 міліонів корон зиску.

— **В справі опечатуваня зглядно забираня жорен** комунікує краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові слідуюче:

Завдяки заходам пороблениим через товариство в міністерстві справ внутрішних, зверхній команді армій, ексц. намісника Діллера і прибічній раді Воєнного Заведеня для обороту збіжем, видало ц. к. намісництво обіжник до ц. к. старость, управильняючий справу меленя на жорнах.

Мелене збіжа на жорнах дозволене єсть в слідуючих шести випадках: 1) в громадах, які зістали знищені внаслідок війни, 2) в громадах, які є далеко положені від млинів; 3) в громадах, які відставили законом приписаний контінґент збіжа до Воєнного Заведеня д. о. з.! 4) господиням, яких мужі служать при війську; 5) єсли заходить брак середників перевозових (брак коний і возів); 6) єсли з причини малої справности млина рільники задовго мусіли би ждати на чергу вимолу.

Наведені висше зарядженя ц. к. намісництва узгляднюють в високій мірі надзвичайні відносини нашого краю і можуть вповні злагодити або навіть усунути тяжкі постанови міністерського розпорядку що-до заказу меленя на жорнах, єсли місцеві чинники, значить ц. к. староства на основі представлень дотичних громадских начальств людяно і по горожаньски схочуть перевести зарядженя сї в житє.

Звертаємо ся тому з зазивом до П. Т. начальників громад, щоби безпроволочно представили в дотичних ц. к. старостваx внесеня свої на зворот зглядно отвореня жорен, відповідно до розпорядку ц. к. намісництва і тим причинили ся до злагодженя зглядно усуненя невідрадних господарських обставин спричинених заказом уживаня жорен.

Звертаємо ся рівнож з горячим зазивом до управ кружків і філїяльних репрезентацій наших, щоби зі своєї сторони як найревнійше подбали о повне і справедливе примінене розпорядку ц. к. намісництва що-до уживаня жорен по наших громадах і про кожде несправедливе примінене сьогож безпроволочно повідомляли краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові, ул. Зіморовича ч. 20.

Завдяки заходам головних рільничих корпорацій в краю як і парляментарної репрезентації виборено великі пільги в справі уживаня жорен; користане з сих пільг залежит тепер виключно від єправности і дбаня про власне добро сільського населеня.

— **Зміна в обороті сіменем лену.** Мініcтеріяльний резпорядок з дня 12. вересня 1916 р. В. з. д. ч. 302, заряджуючий заняте лену на річ австрійської централі для оліїв і товщів А. Т. у Відни, яка через своїх комісіонерів мала одиноке право викупити весь лен в Австрії, а опісля виділити рільникам потрібну скількість лену на насінє, буде в найблизшім часї змінений.

Зміна буде відносити ся до заосмотреня в насінє тих господарів, які намірять управляти лен в 1917 р. Вони будуть могли зі своїх запасів полишити собі догідну скількість насіня на обсів піль, які призначили під управу лену в 1917 р.

Аж до остаточного законного управильненя сеї справи, завішений зістав обовязок видаваня лену комісіонерам австрійської централї оліїв і товщів, а комісіонері сї одержали відповідні поученя.

Ожидана зміна постанов о заосмотреню в насінє лену продуцентів тогож з господарського боку являє ся хосенною, о скільки даний продуцент розпоряджає здоровою не змиршавілою відміною лену. Иньші господарі будуть мусіли постарати ся о зміну насіня, бо звісно, лен скоро вироджує ся. Насінє доставить Kriegsverband für Oel- und Fettindustrie Wien I,, Seitzergasse 1.

Краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові старає ся о значнійшу скількість насіня лену в цїли відднови тогож в поодиноких господарствах, як також в цїли досвідів з його управою.

ОПОВІСТКИ.

Середа дня 20. грудня 1916.

Нині: 20. грудня гр.-кат. Амврозія, римо-кат. Теофіля.

Завтра: 21. грудня гр.-кат. Патапія пр., римо-кат. Томи ап.

○ **Український** краєвий Комітет помочи для виселенців подає до відома, що в пятницю 22. с. м. відбудеть ся засідане секції покріпляючої стациї о год. 5 по пол. в салі Ставропиґійського Інститута ул. Бляхарська ч. 9. Просить ся о численну участь.

○ **Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“** реєстроване стоваришенє з обмеженою порукою у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1. січня 1917 знижує відсоткову стопу від вкладок на $3^{3}/_{4}\%$ з тим, що так як і дотепер цїлий рентовий податок мимо установленої цїс. розп. з дня 28. серпня 1916 В. з. д. 280 підвижки, буде оплачувати з власних фондів. 1—3

○ **Отсим маємо честь** запросити П. Т. членів на Загальні Збори Дому торгов.-промислов. „ДОСТАВА“ стов. зареєстр. з обмеж. порукою у Львові, які відбудуть ся в пятницю, 29, грудня с. р. о год. 5 по полудни в комнатах товариства при ул. Домініканській 11 з слідуючим порядком нарад:

1. Отворене зборів.
2. Відчитане протоколу послідних загальних зборів.
3. Звіт Дирекції з діяльности стоваришеня за роки адміністраційні 1913/14, 1914/15, 1915/1916.
4. Звіт Комісії контрольної.
5. Внесок в справі розділу чистого зиску.
6. Вибір 12 членів Ради Надзорної і 3 заступників.
7. Вибір 3 членів Комісії контрольної.
8. Затверджене 3 членів Дирекції і 3 заступників.
9. Внески і запити.

Львів, дня 19. грудня 1916.

За Раду Надзорну:

о. Василь Лиско, секретар — о. Іван Рудович, заст. предсідателя

○ **Яворівська** повітова орґанізація взиває отсим всїх своїх мужів довіря і всїх тямучих Українців повіта подбати,

1) щоби ті громади, які ще сего не вчинили, вислали сейчас петиції в справі поділу Галичини до президії міністрів, до ц. к. кабінетової канцелярії у Відни і до ц. к. Начальної команди армії,

2) збирали і висилали жертви на фонд „Народної оборони“. 1—2

○ **Український жіночий комітет помочи для ранених** доносить, що в середу 20. грудня с. р. о 6 год. вечером відбуде ся засідане в Укр. Захоронці вул. Руська ч. 3.

Просить ся отсим усїх охочих до праці, як також взиває ся усїх членів прибути точно на засідане. З огляду на се, що на слідуючий рік леґітимації, уповажнюючі членів комітету до відвіджуваня ранених в усїх тутешних шпиталях, є вже неважні, просить ся віддати президії усї леґітимації, для відновленя їх у військових властий.

Пані, які могуть знайти хоч дві-три години для відвіданя раз в тижни тим, що жертвували своє здоровле в обороні вітчини, просить ся конечно явитись, щоб особисто зголосити свою охоту стати членом висше згаданого комітету.

Має ся повну надію, що на отсей горячий зазив—просьбу явить ся численно наше львівське жіноцтво, щоб сповнити гарне завдане несеня помочи раненим і інвалідам.

Праця членів комітету не є зовсїм утяжлива, противно дуже приємна, бо дає внутрішне вдоволене, що сповняє ся свій найгарнійший і найактуальнійший обовязок.

За комітет:

Олена Будзиновська, голова — Одарка Навроцька, секретарка. 3—3

Послїдні вісти.

З російського звідомленя.

Дня 16. грудня.

На схід від села Конюхи тривала вчера до 7 год. веч. борба за рів, що належить до нашого висуненого становища а зістав обсаджений Німцями. Рів переходив чотири рази з рук до рук — вкінци полуднева часть лишила ся в посїданю неприятеля. Малі ворожі відділи які хотіли підійти до наших становищ в околиці Єзуполя нагнано огнем до ровів з котрих вийшли. В Карпатах лїсистих сильні ворожі стежі зближили ся до наших ровів в околиці Рафайлової і острілювали наші лїнії та наші сторожі відперли їх огнем, а наші звідуни пустились за ними в погоню.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 19. грудня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт маршалка пільного Макензена:

У східній Волощині положене загалом незмінене. В обох послїдних днях полонено около 1000 жовнярів і здобуто богато підвод.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

У відтинку Мєсті Канешті два приступи ворожої піхоти підприняті після сильного артилерійного підготовленя зломили ми нашим оборонним огнем.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Місцями зросла діяльність артилерії.

На італійськім і півд.-східнім фронті.

Нічого важного.

Заступник шефа Ґенерального штабу
пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті.

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престола Рупрехта:

На обох берегах Сомми переходово огонь артилерії і метавок мін був сильнійший. На північний захід і на північ від Раймс відперто сильні відділи французькі, які по огневім приготованю рушили проти наших ровів.

Фронт пруського наслідника престола:

Пополудни огнева борба на східнім березі Мози зросла. Французи заатакували ліс Фос. Фільварок Шамбрет перед нашими становиськами після рукопашної борби лишив ся в їх посіданю. На всіх иньших місцях фронту відперто неприятеля.

На східнім фронті.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

На північ від озера Нароч і на полудне від зелізниці Тернопіль—Золочів хвилями арматна діяльність скріпила ся.

Фронт ґенерала полковника арх. Йосифа:

На Ґутін Томнатек в Карпатах лісних відперто російські стежі а на гостинци до Валепутни відперто наступи одного російського баталіону.

Фронт маршалка пільного Макензена.

В частинних борбах в двох послідних днях полонено понад 1000 Росіян і Румунів і здобуто богато поїздів переважно наладованих поживою. В північній Добруджі неприятель виконував дальше відворот поза два обзаровані становища дальше на північ. Наша армія посуває ся в напрямі долішного бігу Дунаю.

Фронт македонський:

Над Струмою виправи стеж, які покінчили ся успішно для болгарських і турецьких військ.

Перший ґенеральний квартирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відвічає за ред.: Д-р Сидір Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.